УДК 351

А. П. Лелеченко,
к. держ. упр., доцент, професор кафедри регіонального управління,
місцевого самоврядування та управління містом,
Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ
ORCID ID: 0000-0002-0850-3724

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.24.129

ФОРМУВАННЯ КООРДИНАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ЗРОСТАННЯ

A. Lelechenko,
PhD in Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Regional Governance, Local Self-Government and Urban Management, The National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

FORMATION OF A COORDINATION MECHANISM FOR ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS BASED ON THE PRINCIPLES OF INCLUSIVE GROWTH

У статті розглянуто важливість формування координаційного механізму досягнення Цілей Сталого Розвитку на засадах інклюзивного зростання. Визначено сфери впливу такого механізму на забезпечення ефективності загальносвітової політики, під якою розуміється екологічно орієнтований соціально-економічний розвиток, за якого зростання добробуту людей не супроводжується погіршенням навколишнього середовища і деградацією природних систем. Установлено, що у процесі формування та реалізації координаційного механізму в країнах світу загалом, та України зокрема, визначальну роль відіграє державне адміністрування. Розкрито специфіку та визначено роль Національного координатора з питань досягнення Цілей Тисячоліття в Україні, а також доведено значущість впливу державного адміністрування на процеси взаємоузгодженої, координуючої дії суб'єктів управління задля інтеграції зусиль, спрямованих на забезпечення сталого розвитку при виробленні управлінських рішень як на національному, так і на міжнародному рівнях. Це потребує проведення критичного аналізу й моніторингу реалізації ЦСР країнами світу, що дозволило б своєчасно виявити актуальні проблеми, мобілізувати додаткові ресурси у відповідних напрямах та забезпечити комплексний підхід до згладжування потенційних протиріч при плануванні розвитку та прийнятті управлінських рішень.

The article discusses the importance of formation a coordination mechanism for achieving Sustainable Development Goals based on the principles of inclusive growth. The influence spheres of this mechanism based on ensuring the effectiveness of global policy, determines it as environmentally oriented socio-economic development in which the growth of human well-being not accompanied by environmental degradation and degradation of natural systems.

This mechanism consists of clear, understandable and effective agreement, coordination of actions of responsible participants to integrate efforts to ensure economic growth, social justice, rational environmental management and a new global partnership. Clarified the need to develop coordinating actions of the UN. The content of the main administrative functions are to ensure the improvement of relationships and interaction between the participants in the process of managing sustainable development through administration. It is established that in the process of formation a coordination mechanism for achieving Sustainable Development Goals based on the principles of inclusive growth

in the countries of the world in general and Ukraine in particular, public administration plays a decisive role. According to analyze the process of inclusive sustainable growth, it is necessary to highlight the main role of the coordination mechanism for achieving the SDGs for implementation of innovations aimed at ensuring equal opportunities and accessibility the results of scientific and technological progress in different regions of the world. It is determined the specific role the National Coordinator for the achievement of Millennium Goals in Ukraine.

It proves the importance of the influence of public administration on the process of mutually agreed, coordinating actions of the subjects of management for the integration of efforts, which aimed at ensuring sustainable development in the development of management decisions both at the national and international levels. It requires a critical analysis and monitoring the implementation of Sustainable Development Goals by the countries of the world, which would make it possible to timely identify urgent problems, mobilize additional resources in relevant areas and provide an integrated approach to smoothing possible contradictions in decision-making.

Ключові слова: сталий розвиток, державне адміністрування сталим розвитком, цілі сталого розвитку, координаційний механізм досягнення цілей сталого розвитку на засадах інклюзивного зростання, інклюзивність, інклюзивне зростання, інклюзивне стале зростання, Національний координатор з питань досягнення Цілей Тисячоліття.

Keywords: sustainable development, public administration of sustainable development, sustainable development goals, coordination mechanism for achieving sustainable development goals based on the principles of inclusive growth, include, inclusive sustainable growth, inclusive growth, National coordinator for achieving the Millennium Goals.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Питання ефективної реалізації політики сталого розвитку гостро стоїть на порядку денному у багатьох держав світу. Проблеми глобального розвитку, які потребують зосередження зусиль більшості країн світу, як правило, вирішуються малоефективно: у 116 зі 140 країн виснажуються природні ресурси [1]; у результаті забруднення повітря щорічно передчасно помирає 6,5 млн осіб [5]; викиди парникових газів додають в атмосферу Землі обсяг енергії, еквівалентний вибуху чотирьох ядерних бомб кожну секунду [12]; щорічно, починаючи з 2008 року у середньому 26,4 млн осіб втрачають свої будинки в результаті стихійних лих — це приблизно одна людина в секунду [10]; 21 із 37 найбільших у світі водоносних шарів уже пройшли точку неповернення [11]. За останні три десятиліття у світі відбулося стрімке зростання нерівності доходів, причому як у країнах, що розвиваються, так і в економічно розвинених державах. Прірва між найбагатшими групами населення і найбіднішими збільшилася, що несе в собі загрозу соціальної напруженості і небезпеку уповільнення темпів економічного і соціального розвитку.

У зв'язку з цим подібні тренди сприймаються як виклики, які можуть бути вирішені за рахунок формування координаційного механізму досягнення Цілей Сталого Розвитку (ЦСР) на засадах інклюзивного зростання, що сприяє наданню широким масам населення доступу до базових соціальних і економічних благ.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ

Значний внесок у розробку проблем сталого розвитку зробили такі вчені: З. Бурик, О. Берданова, О. Гордєєв, Б. Данилишин, О. Дегтяр, Т. Дерун, О. Лебединська. М. Сивак, А. Степаненко, М. Хвесик, О. Шубалий, О. Ярема та інші. Теоретичні напрацювання з питань інклюзивного розвитку знайшли відображення у наукових доробках таких учених як: Д. Аджемоглу, З. Бедоса, С. Голандера, Дж. Подеста, О. Прогнімак, Д. Робінсона, Е. Райнерта та ін. Грунтовні дослідження проблем правового впливу на суспільні відносини у системі державного адміністрування в окремих сферах частково відображені у працях С. Алексєєва, В. Авер'янова, Г. Атаманчука, С. Братуся, В. Вілсона, Н. Вітрука, І. Галагана, О. Яреми та інших.

Натомість, підходи щодо формування координаційного механізму досягнення цілей сталого розвитку на засадах інклюзивного зростання розкриті недостатньо.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є поглиблення засад теорії інклюзивного сталого зростання та визначення пріоритетних напрямів із формування координаційного механізму досягнення цілей сталого розвитку на міжнародному та національному рівнях.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Неефективна система глобальної взаємодії, бюрократичні перепони, а іноді і просто небажання окремих політичних систем дотримуватися норм та правил, які встановлюються світовою спільнотою, призводять до малоефективного управління процесами глобального розвитку на рівні кожної окремої держави та регіону.

Відповідно, концептуальною основою нової стратегії інклюзивного сталого зростання регіонів світу стала ідея, реалізація якої невіддільна від збалансування основоположних принципів життєдіяльності: еволюції

людини і соціуму, економічного розвитку та сталого споживання природних ресурсів, заснованого на розумінні їх вичерпності і необхідності збереження для майбутніх поколінь як у рамках світового співтовариства, так і всередині окремих держав.

Найбільш концентровано нові глобальні виклики щодо екологічної політики та основних напрямів економічної трансформації, відображено в трьох останніх документах Конференцій ООН, прийнятих у Ріо-де-Жанейро (червень 2012 р.), у Нью-Йорку (вересень 2015 р.) та в Парижі (грудень 2015 р.). Стало очевидним, що в заключному документі Саміту ООН в Ріо-де-Жанейро "Майбутнє, якого ми прагнемо" в якості основи переходу до сталого розвитку людства, основну увагу було акцентовано на необхідності формування зеленої економіки, у Нью-Йорку були прийняті Цілі сталого розвитку для всіх країн до 2030 р., а Паризька Угода — присвячена боротьбі з кліматичними змінами і необхідністю формування низьковуглецевої економіки в світі. Можна говорити, що світовий консенсус щодо сталого розвитку у XXI ст. досягнуто. Однак глобальний діалог, спрямований сьогодні на координацію зусиль щодо вирішення проблем людства, які мають всесвітнє охоплення, націлені на переформатування політичних та економічних процесів і потребує адаптації до ЦСР.

Доступність подорожей, політика "відкритих" кордонів, лібералізація економіки та розвиток процесів інформатизації і цифровізації сприяли значній трансформації соціо-еколого-економічного простору життя людей в усьому світі. Проте 2020 рік показав, наскільки не підготовленою є світова спільнота до глобальних катастроф. Нова реальність приносить багато викликів, і водночас дає багато можливостей. Глобальна світова пандемія продемонструвала неспроможність сучасної світової політичної системи боротися із глобальними челенджами [13].

У цьому контексті О. Прогнімак зазначає, що "в наукових колах сформувалася потреба більш широкої парадигми погляду на зростання і розвиток, а разом з цим нових, більш ефективних концепцій "для усіх" (тобто інклюзивних концепцій). У межах цієї парадигми виникла та отримала значний інтерес і поширення концепція інклюзивного сталого зростання (inclusive sustainable growth)" [8, с. 187]. Водночас інклюзивність (від лат. include — включаю, укладаю) являє собою процес участі всіх людей у житті соціуму, коли всі заінтересовані сторони беруть активну участь у громадському житті, де відсутня будь-яка дискримінація. Похідним від цього визначення є термін інклюзивне зростання (англ. inclusive growth) — це економічне зростання, яке створює для усіх верств населення максимальні можливості для працевлаштування та участі в усіх сферах життєдіяльності країни, а також забезпечує справедливий розподіл результатів праці [9, с. 29].

Тобто фактично "інклюзивний розвиток" синтезує у собі економічну складову, розвиток якої направлений на боротьбу з бідністю та подолання нерівності, сприяє зайнятості населення, інвестуванню в освіту, модернізацію ринків праці й системи соціального захисту, створює для всіх верств населення максимальні можливості для повсюдної участі у процесі прийняття рішень, незалежно від соціально-економічних умов, статі, місця проживання, віросповідання, етнічних коренів тощо [3, с. 6].

А відтак актуалізується питання пошуку ефективних механізмів управління процесами інклюзивного сталого розвитку з метою реагування на глобальні виклики та загрози. Це добра нагода створити додаткову можливість для соціо-еколого-економічного розвитку держав шанс масштабувати наші цінності [13]. Тому, як ніколи, гостро постає питання щодо вирішення проблем сталого розвитку та досягнення колективної безпеки у боротьбі зі смертоносними інфекційними захворюваннями, злиднями, деградацією навколишнього середовища, трансформацією економічного розвитку, на основі яких може бути сформована подальша доля людства. Глибокому усвідомленню цих явищ і процесів сприяє посилення процесів державного адміністрування, де "хороше" адміністрування полягає у "сумлінному виконанні положень політики, яку воно обслуговує" [14].

У практиці державного управління термін "адміністрування" почали використовувати досить давно. Доречно процитувати висловлювання одного із засновників дихотомічної моделі "політика — адміністрування" американського політолога Вудро Вільсона, який у статті "Вивчення механізму управління" стверджував: "Об'єктом науки адміністрування є вивчення того, що уряд може робити з успіхом і належним чином, а також того, як він може робити ці "правильні" речі максимально ефективно і з найменшими затратами як фінансовими, так і за допомогою інших ресурсів [14]. Адміністрування лежить поза сферою політики. Питання адміністрування — не є політичними питаннями. При цьому, незважаючи на те, що політика встановлює цілі для адміністрування, вона не повинна маніпулювати державними службовцями, які здійснюють функцію адміністрування"[14].

Дослідження вищенаведеної наукової тези дозволяє не погодитися із попереднім твердженням, і спонукає нас до усвідомлення того, що питання сталого розвитку лежить як у політичній, так і адміністративній площині. Політична складова передбачає розроблення універсальних рамок 17 Цілей Сталого Розвитку у багатьох країнах світу шляхом приєднання до глобального процесу забезпечення сталого розвитку, а також їх адаптації та встановлення цільових показників розвитку з урахуванням специфіки національних ситуацій. Адміністративна ж складова направлена на вирішення пріоритетних питань із розробки механізму координаційної діяльності у прийнятті комплексних управлінських рішень. Такий механізм полягає у чіткому, зрозумілому та результативному узгодженні, координації дій відповідальних учасників задля інтеграції зусиль, спрямованих на забезпечення економічного зростання, соціальної справедливості, раціонального природокористування та нового глобального партнерства.

Механізм координаційної діяльності у процесі забезпечення сталого розвитку розробляється урядами країн світу і направлений на забезпечення ефективності загальносвітової політики під якою розуміється екологічно орієнтований соціально-економічний розвиток за якого зростання добробуту людей не супроводжується погіршенням навколишнього середовища і деградацією природних систем.

Теоретично можна стверджувати, що нині функції держав уже не обмежуються регулюванням конкурентного середовища і наданням державних послуг там, де мають місце так звані "провали". Держави стають більш соціально орієнтованими, зростають вимоги до якості публічних послуг; держави починають відігравати все більш помітну роль у реалізації ЦСР, управлінні впровадженням досягнень науково-технічного прогресу. Відповідно, постає питання вироблення координаційних дій ООН, зміст основних управлінських функцій якої полягає у забезпеченні впорядкування взаємозв'язків і взаємодії між учасниками процесу управління сталим розвитком шляхом адміністрування з метою узгодження дій та об'єднання зусиль на вирішення загальних завдань [4] здійснюваних урядами усіх держав світу.

Не є винятком у цьому процесі й Україна, яка, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. До формування координаційного механізму досягнення ЦСР були долучені пропозиції уряду, представників міністерств та відомств, агентств ООН в Україні, міжнародних організацій. Ця робота відбувалась за підтримки Програми розвитку ООН в Україні, Програми зеленої економіки, що реалізується Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) за дорученням Федерального міністерства економічного розвитку та співробітництва Німеччини, спільно з Інститутом демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України [6, с. 2]. Розкриваючи специфіку координаційного механізму досягнення ЦСР в Україні, на урядовому рівні було сформовано Міжвідомчу робочу групу з питань координації процесів імплементації та забезпечення моніторингу ЦСР — тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України, для забезпечення узгодження дій органів публічної влади щодо досягнення ЦСР в Україні. За кожною із 17 цілей визначено відповідальний орган влади.

Зважаючи на це, Україна зобов'язалась здійснити Добровільний національний огляд щодо досягнення ЦСР, який було представлено під час Політичного форуму високого рівня зі сталого розвитку під егідою ЕКОСОР 10—17 липня 2020 р. у місті Нью-Йорк. З цього приводу Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України було призначено Національним координатором з питань досягнення ЦСР, діяльність якого направлена на відслідковування даних процесів на національному та наднаціональному рівні, координації зусиль усіх залучених сторін. Для цього, при здійсненні адміністративної функції, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України було організовано обговорення широкого спектру питань, що стосуються досягнення конкретних цілей і задач сталого розвитку за участю представників профільних наукових і дослідницьких структур, неурядових організацій, а також партнерів із числа агентств системи ООН та міжнародних організацій.

Відповідно, при аналізі процесів інклюзивного сталого зростання постає питання щодо виділення важливої ролі координаційного механізму досягнення ЦСР щодо впровадження інновацій, націлених на забезпечення рівних можливостей та доступності результатів науково-технічного прогресу, причому не тільки в рамках різних соціальних верств, але також і в різних регіонах світу.

Так, "для України єдиним шансом подолання катастрофічної прірви сировинної економіки, залежності від міжнародних фінансових інститутів, відсутності національної стратегії розвитку, дефіциту суб'єктності та поваги в світі є перехід від екстрактивної до інклюзивної економіки, при якій в економічних процесах будуть задіяні широкі верстви населення, які зможуть вільно проявляти свої таланти і підприємницьку ініціативу. Ключовими механізмами для цього є кооперація та програми на зразок ESOP (Employee Stock Ownership Plan), які успішно діють в США, Європі і дозволили цим державам зайняти перші рейтинги серед країн світу. Щоб перейти від "сировинного дрейфу" і "боргової ями" до сміливого розвитку і європейського рівня добробуту — потрібна власна цілеспрямована промислова інвестиційна політика" [1], одним із дієвих векторів розвитку якої є імплементація американського механізму ESOP, що дозволяє найманим працівникам стати співвласниками бізнесу, не витрачаючи при цьому власних заощаджень.

Така модель спільної власності працівників і інвесторів — це реальний шлях до "м'якої деолігархізації" і інклюзивної економіки. Еліти і народ в такій схемі вже є не противниками, а союзниками, які знаходяться "в одному човні" і мають одні цілі — розвиток бізнесу і держави в цілому [1].

Іншою програмою досліджень "Інновації та інклюзивний розвиток" (Innovation for Inclusive Growth) вивчаються можливості створення сприятливих умов для використання інновацій в цілях нівелювання соціальної нерівності в усіх сферах співжиття. При цьому зачіпаються і аналізуються комплексні підходи, які включають в себе вдосконалення національних систем захисту прав інтелектуальної власності, систем інноваційного, соціального, екологічного та економічного розвитку (бізнес-інкубатори, індустріальні зони і технопарки).

Натомість, у рамках проекту ПРООН "Залучення громадськості до екологічного моніторингу і поліпшення управління охороною навколишнього середовища на місцевому рівні", екологічна ініціатива "Інклюзивне управління навколишнім середовищем" мотивує жителів міст до розробки і реалізації заходів, спрямованих на покращення якості навколишнього природного середовища і моніторингу екологічних ризиків, а також сприяє комплексній підтримці екологічно дружнього способу життя місцевих громад.

Загалом процеси інклюзивного сталого зростання, які лежать в основі реалізації програмних документів, а також вимог задекларованих Паризькою угодою та Порядком денним сталого розвитку на 2030 р., потребують безпрецедентної мобілізації державних та приватних фінансів, належного рівня підготовки відповідних фахівців і державного адміністрування, які в свою чергу виконують роль "соціального ліфта", а інновації, таким чином, виступають їх рушійною силою.

Усі ці процеси мають бути органічно поєднані стратегічним баченням сталого розвитку держав світу, що грунтується на забезпеченні ними національних інтересів та виконанні міжнародних зобов'язань у процесі переходу до сталого розвитку. Такий роз-

виток передбачає: підтримання довкілля в належному стані, забезпечення якісного життя та благополуччя теперішнього і майбутніх поколінь; подолання дисбалансів в економічній, соціальній та екологічній сферах; трансформацію економічної діяльності, перехід на засади "зеленої та синьої економіки"; повну зайнятість населення; гармонійне поєднання загальнонаціональних та міжнародних інтересів; збереження національних культурних цінностей і традицій, побудову безпечного співіснування з належним врядуванням та інклюзивними інституціями (інституціями які дозволяють і заохочують брати участь великій масі людей в економічній діяльності, щоб найкращим чином використовувати їхні таланти та навички, а також дати можливість людям вибирати те, чого вони хочуть).

Необхідним для реалізації таких стратегічних імперативів є створення адекватного сучасним умовам координаційного механізму, який би сприяв побудові системи координації діяльності органів публічної влади, що забезпечувала б вироблення та реалізацію спільних рішень у контексті сталого розвитку. Визначальним у цьому контексті є акцентуація на державному адмініструванні цих процесів, оскільки останнє відіграє конститутивну роль при формуванні та реалізації координаційного механізму досягнення ЦСР. Координація повинна бути інструментом, який може використовуватися з різним ступенем інтенсивності для досягнення потрібного результату та побудови органічної структури соціуму.

З цього приводу слушною є теза Мохаммеда Омрана, який зазначав, що "двигуном змін повинні виступати не тільки державні чиновники, а й представники приватного сектора, ділової спільноти та НУО. Нам необхідна комплексна і узгоджена структура, яка спирається на політичну волю..." [2]. Водночас координаційна діяльність широко імплементуватиметься у процес функціювання координаційних структур, діяльність яких направлена на взаємодію між різними гілками влади та міністерствами, а також включатиме системність і прозорість у роботі координаційних органів.

Як результат, рефлекторна направленість державного адміністрування на сучасні глобальні виклики вимагають нових підходів до формування та реалізації координаційного механізму досягнення ЦСР на засадах інклюзії і обумовлюють:

— забезпечення належної координації процесу впровадження регіональних цільових програм та стратегій розвитку на засадах смарт-спеціалізацій;

— забезпечення переходу від "кризис-менеджменту" до стратегування на державному та міжнародному рівнях шляхом проведення критичного аналізу й моніторингу реалізації ЦСР країнами світу, що дозволило б своєчасно виявити актуальні проблеми, мобілізувати додаткові ресурси у відповідних напрямах та забезпечити комплексний підхід до згладжування потенційних протиріч при плануванні розвитку та прийнятті управлінських рішень;

— створення Хабів "Знання-ЦСР" (інтерактивної онлайн платформи) та здійснення перегляду цільових орієнтирів для індикаторів ЦСР, які вже були досягнуті де-факто для координації системної роботи;

— налагодження системи обміну інформацією між державними та міжнародними інституціями зі встановленням відповідальності за приховування офіційної інформації, даних статистики від міжнародної спільноти.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Останнє десятиліття показало недосконалість концепції сталого розвитку: допускається надмірне використання природних ресурсів, тривають процеси скорочення біорізноманіття, збільшення концентрації парникових газів в атмосфері, опустелювання і т. д. Синтез усіх вищеперерахованих чинників дає змогу стверджувати, що формування координаційного механізму досягнення ЦСР на засадах інклюзивного зростання здатне значно підсилити значущість впливу державного адміністрування на процес взаємоузгодженої, координуючої дії суб'єктів управління задля інтеграції зусиль, спрямованих на забезпечення сталого розвитку при виробленні управлінських рішень як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Пріоритетом є забезпечення сталого розвитку регіонів світу, що неможливо без унормування обсягів використання природних ресурсів, підвищення рівня матеріального добробуту населення шляхом формування та реалізації координаційного механізму досягнення ЦСР на засадах інклюзивного сталого зростання, який би враховував і цінність регіональних екосистем, і їх екосистемних послуг для країни і всього людства.

Важливо також підтримувати перехід до моделі зеленої та синьої економіки, який багато в чому пов'язаний із цілями її модернізації. Ці та інші питання потребують подальшого дослідження та представлення у наступних публікаціях.

Література:

1. Галасюк В. Пути перехода Украины к инклюзивной экономике. URL: http://hyser.com.ua/economics/puti-perehodaukrainy-k-inklyuzivnoj-ekonomike-eksperty-145320 (дата звернення: 07.11.2020).

2. Исследование ЮНЕП / Green Finance for Developing Countries: Needs, Concerns and Innovations. 2016. URL: http://unepinquiry. org/wp-content/uploads/2016/08/Green_Finance_for_ Developing_Countries.pdf (дата звернення: 08.11.2020).

3. Інклюзивний вимір розвитку міст — центрів ділової активності України: тенденції та перспективи: наукова доповідь / НАН України. ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України"; наук. ред. М.І. Мельник. Львів, 2019. 55 с.

4. Концепція сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листоп. 2007 р. № 1035-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1035-2007-%D1%80#Text (дата звернення: 07.11.2020).

5. Международное энергетическое агентство / World Energy Outlook Special Report on Energy and Air Pollution. 2016. URL: http://www.iea.org/publica-

tions/freepublications/publication/ weo-2016-special-report-energy-and-air-pollution.html (дата звернення: 08.11.2020).

6. Національна доповідь "Цілі Сталого Розвитку: Україна". 2017. URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/%d0%9d%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%be%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0%20%d0%b4%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%b2%d1%96%d0%b4%d1%8c%20%d0%a6%d0%a1%d0%a0%20%d0%a3%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b8_%d0%bb%d0%b8%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d1%8c%202017%20ukr.pdf (дата звернення: 08.11.2020).

7. По оценкам Исследования на основе УООН-МПГА/ЮНЕП. / The Inclusive Wealth Report 2014. Cambridge University Press. 2014. URL: http://inclusivewealthindex.org/ (дата звернення: 08.11.2020).

8. Прогнімак О.Д. Інклюзивний розвиток України: перешкоди vs перспективи. Економічний вісник Донбасу. 2018. № 1 (51). С. 187—197.

9. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року: Проект-2017. URL: UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (дата звернення: 08.11.2020).

10. ЦМВП. / Global Estimates 2015: People displaced by disasters. URL: http://www.internal-displacement.org/publications/2015/global-estimates-2015-people-displaced-bydisasters/ (дата звернення: 08.11.2020).

11. Alexander R., Ehrlich P., Barnosky A., Garcia A., Pringle R. and Palmer T. Quantifying Renewable Groundwater Stress, World Resources Research. July 2015. Volume 51, Issue 7. URL: http:// advances.sciencemag.org/content/1/5/e1400253 (дата звернення: 08.11.2020).

12. King D., Schrag D., Dadi Z., Ye Q. and Ghosh A. (2015). Climate Change — A Risk Assessment. Cambridge: Centre for Science and Policy. URL: http://www.csap.cam.ac.uk/media/uploads/files/1/climatechange--a-risk-assessment-v9-spreads.pdf (дата звернення: 08.11.2020).

13. Lelechenko A., Diegtiar O., Lebedinska O., Derun T., Berdanova O. Mechanisms of inter-state communications for solving sustainable development problems / Asia life science. The Asian International Journal of Life Sciences. 2020. Supplement 29 (2): 1—9, P. 1—14. URL: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=572-18608349. (дата звернення: 07.12.2020).

14. Wilson W. The Study of Administration: an essay. / Political Science Quarterly. (Jun., 1887). Vol. 2. № 2. pp. 197—222. URL: https://www.jstor.org/stable/2139277 (дата звернення: 08.11.2020).

References:

1. Galasjuk, V. (2016), "Ways of Ukraine's Transition to an Inclusive Economy", available at: http://hyser.com.ua/economics/puti-perehodaukrainy-k-inklyuzivnoj-ekonomike-eksperty-145320 (Accessed 07 November 2020).

2. UNEP study (2016), "Green Finance for Developing Countries: Needs, Concerns and Innovations", available at: http://unepinquiry.org/wp-content/uploads/2016/08/Green_Finance_for_Developing_Countries.pdf (Accessed 08 November 2020).

3. Mel'nyk, M.I. (2019), Inkliuzyvnyj vymir rozvytku mist — tsentriv dilovoi aktyvnosti Ukrainy: tendentsii ta perspektyvy [Inclusive dimension of development of cities — centers of business activity of Ukraine: tendencies and prospects], Dolishny Institute for Regional Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv, Ukraine.

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2007), "Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "The concept of promoting the development of civil society by the executive authorities"", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1035-2007-%D1%80#Text (Accessed 07 November 2020).

5. International Energy Agency (2016), "World Energy Outlook Special Report on Energy and Air Pollution", available at: http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/weo-2016-special-report-energy-and-air-pollution.html (Accessed 08 November 2020).

6. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2017), "National Report "Sustainable Development Goals: Ukraine", available at: http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/weo-2016-special-report-energy-and-air-pollution.html (Accessed 08 November 2020).

7. UNEP Study (2014), "The Inclusive Wealth Report", available at: http://inclusivewealthindex.org/ (Accessed 08 November 2020).

8. Prohnimak, O.D. (2018), "Inclusive development of Ukraine: obstacles vs prospects", Ekonomichnyj visnyk Donbasu, vol. 1 (51), pp. 187—197.

9. UNDP (2017), "Sustainable Development Strategy of Ukraine until 2030: Project-2017", available at: UNDP_-Strategy_v06-optimized.pdf (Accessed 08 November 2020).

10. CMVP (2015), "Global Estimates 2015: People displaced by disasters", available at: http://www.internal-displacement.org/publications/2015/global-estimates-2015-people-displaced-bydisasters (Accessed 08 November 2020).

11. Alexander, R. Ehrlich, P. Barnosky, A. Garcia, A. Pringle, R. and Palmer, T. (2015), "Quantifying Renewable Groundwater Stress", World Resources Research, vol. 51, available at: http://advances.sciencemag.org/content/1/5/e1400253 (Accessed 08 November 2020).

12. King, D. Schrag, D. Dadi, Z. Ye, Q. and Ghosh, A. (2015), "Climate Change - A Risk Assessment", Cambridge: Centre for Science and Policy, available at: http://www.csap.cam.ac.uk/media/uploads/files/1/climatechange--a-risk-assessment-v9-spreads.pdf (Accessed 08 November 2020).

13. Lelechenko, A. Diegtiar, O. Lebedinska, O. Derun, T. and Berdanova, O. (2020), "Mechanisms of inter-state communications for solving sustainable development problems. Asia life science", The Asian International Journal of Life Sciences, Supplement 29 (2), pp. 1—9, available at: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218608349 (Accessed 07 December 2020).

14. Wilson, W. (1887), "The Study of Administration: an essay", Political Science Quarterly, vol. 2, available at: https://www.jstor.org/stable/2139277 (Accessed 4 Aug 2013).

Стаття надійшла до редакції 08.12.2020 р.